

## СТАНОВИЩЕ

от проф. дфн Магдалена Костова-Панайотова, Югозападен  
университет „Неофит Рилски“, Благоевград

за научните трудове на докторант Светослав Арсениев, представени  
за участие в в конкурса за присъждане на образователната и научната степен  
„доктор“,

професионално направление 2.1.Филология (Теория и практика на  
превода)  
обявен за нуждите на ЮЗУ „Неофит Рилски“

В конкурса за присъждане на образователната и научната степен  
„доктор“ по научната специалност *Теория и практика на превода*, обявен от  
Югозападния университет “Неофит Рилски“, участва единствен кандидат –  
Светослав Арсениев. В конкурса за придобиване на научната степен  
“доктор” кандидатът участва с дисертационен труд на тема „ПРЕВОДНИ  
ЕКВИВАЛЕНТИ В МЕТАЕЗИКА НА ФИНАНСОВАТА ОТЧЕТНОСТ НА  
РУСКИ И БЪЛГАРСКИ ЕЗИК” с общ обем 243 стр. и библиография от 124  
заглавия, отделно речници и нормативни документи.

Според представената документация на конкурса, процедурата е в  
съответствие с изискванията на нормативната уредба в тази област (Закона  
за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за  
прилагането му и др. свързани нормативни актове). Спазени са сроковете за  
обявяване на конкурса и подаване на документи от кандидата.

Докторант Арсениев е завършил руска езикова гимназия,  
магистърска степен по „Руска филология“ (1991 г., СУ „Св. Климент  
Охридски“), „Транслатология с руски език“ (2012 г., ВТУ „Св.св. Кирил и  
Методий) и „Българският език като втори език“(2021 г., ВТУ „Св.св. Кирил  
и Методий). Работил е и като учител по руски език в 133 СОУ „А.С.

Пушкин“ – гр. София (1990-1998 г.). Понастоящем преподава в катедра „Чужди езици и приложна лингвистика“, факултет „Международна икономика и политика“ на Университета за национално и световно стопанство. Заниманията му с писмен и устен превод са от десетилетия.

Светослав Арсениев е бил задочен докторант към Катедрата по славистика в ЮЗУ „Неофит Рилски“. За срока на докторантурата си е участвал в пет научни конференции, някои от които в чужбина. Представил е 1 дисертация и 5 публикувани статии по темата на дисертацията, три от които в чужбина, и друга научна дейност, свързана с проблематиката на превода. Представен е и списък на други научни статии, някои от които в съавторство. От документите е видно участие в научно-изследователски и художествено-творчески проекти, както и много преводи.

### **Обща характеристика на научната продукция на кандидата**

Представеният дисертационен труд се състои от една класическа структура: увод, три глави, заключение, библиография и приложения – два речника.

В увода коректно са формулирани обект, предмет, цели и методиология на изследването, както и нуждата от подобен тип изследване.

Първа глава се стреми да систематизира различните трактовки на автори, работили върху категорията еквивалентност, нееднозначността на термина спрямо подхода – функционален, лингвистичен, лингвокултурологичен; да разгледа ограниченията и изскванията при превода на терминология, ролята на понятието преводен еквивалент и на понятието преводна единица, за да се насочи анализът след това към особеностите на термините във финансовата сфера и прагматичните цели, свързани с тях.

Втората глава се съсредотчава върху конкретни финансови документи, върху жанрово-стилистичните особености на жанра годишен отчет, като преди това прави своеобразен исторически екскурс по отношение на документооборота в Русия, както и по времето на Първата и Втората българска държава, процесът на номинация на финансовите понятия в първите книги на новобългарски език. Анализирани са структурата на

годишния финансов отчет днес, особеностите на стила на подобен тип текстове, елементите на постигане на фактическа точност и достоверност, видовете заемки в годишните отчети на две компании (на *Аерофлот и България ер*) и др.

Третата глава анализира преводните еквиваленти на термините на финансовата отчетност в двете дружества, като извежда алгоритъм за определяне на тези еквиваленти в случай на липсата им в определени специализирани речници.

Резултатите от изследването са свързани със систематизирането, проучването и представянето на проблемите на превода на финансови документи, акцентира се върху междуезиковата съпоставка на термините на финансовата отчетност на формално и семантично ниво.

Най-приносни за дисертацията са втора и трета глава, в които се е събрало същинското изследване, както и приложените речници.

Първата глава с някои уточнения относно понятия и трактовки, особено във връзка с конкретната терминология, също има своето място в текста на дисертацията. Тъй като разглежда най-често срещани преводачески казуси по отношение на финансовата терминология, дисертацията би могла да се използва като учебно помагало по теория и практика на превода за икономисти и всички изкушени от преводаческата кариера. В дисертацията се разглеждат и въпроси на превода, свързани с динамиката на съвременния български език, тя предлага любопитни езикови практики и съпоставки, комбинирането на прекия и преносния смисъл за целите на комуникативността. Потърсени са връзките между превода, преводознанието и конкретните документи.

Трябва да отбележа, че прави впечатление добросъвестността и систематичността в анализирането на документите. Дисертантът умее да следва своите идеи, умело борави с източниците и не се отклонява от перспективата на основното изследователско търсене.


Авторефератът на дисертацията отразява точно и подробно съдържанието ѝ. Приносите са формулирани коректно и кореспондират с качествата на текста.

Би следвало дисертацията да се издаде като книга, защото би могла да бъде в помощ на редица изкушени в практиката на превода, а за тази цел бих препоръчала още едно редакторско изчитане, с цел отстраняване на печтани и други неволни грешки.

Изказаните по-горе съображения, взети в тяхната съвкупност, ми дават основание да оценя рецензирания труд като самостоятелно изследване с редица достойнства.

Държа да подчертая, че единственият кандидат в конкурса за присъждане на образователната и научна степен «доктор» по научна специалност 2.1 Филология – *Теория и практика на превода* - е представил научно изследване, което е приносно и значимо и говори за достатъчен научен потенциал.

Затова предлагам на научното жури да присъди научната и образователната степен „доктор” на Светослав Арсениев.



Член на журито: .....

Проф. Дфн Магдалена Костова-Панайотова

5 януари 2023 г.

София